



สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ

เล่ม ๒

ชน - ก่ายโสณบัณฑิตย์

จัดพิมพ์เนื่องใน

พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ

๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

สารบัญ

ขน	๕๓๕	ขอแห่ (คราด)	๕๖๐
ขนชายเข้าวัด (ขนทรายเข้าวัด-พิธี)	๕๓๕	ขอเขย (ขอชายหนุ่มเป็นลูกเขย)	๕๖๑
ขนเต่า เขากระต่าย (ชาดก)	๕๓๖	ขอนิสัย (พิธีสงฆ์)	๕๖๑
ขนาน (ทิด, ผู้เคยบวชเรียน)	๕๓๗	ขอฝน (พิธีกรรม)	๕๖๑
ขนาบ (กระหนาบ)	๕๓๘	ของ	๕๖๗
ขม, ผัก	๕๓๘	ของกิน	๕๖๘
ขมขาว, ผัก	๕๓๘	ของท่าน (เครื่องไทยทาน)	๕๗๓
ขมหนาม, ผัก	๕๓๘	ข้อง (เครื่องจักสาน)	๕๗๖
ขมหัด, ผัก	๕๓๙	ข้องเปิด (เครื่องจักสาน)	๕๗๘
ข่ม (ขานเล่น, กด)	๕๓๙	ข้องยื่น (เครื่องจักสาน)	๕๗๘
ขมุ คูที่ ข่ามุ	๕๔๑	ขอด	๕๗๘
ขยันอักษรกริจ, ขุน	๕๔๑	ขอน	๕๗๘
ข่วง (ลาน)	๕๔๑	ขอนกระด้าง (คนทรงเจ้า)	๕๘๐
ข่วงกลางเวียง	๕๔๔	ขอบหลบ (ชื่อเครื่องมือในเรือน)	๕๘๐
ข่วงข้างฝือก	๕๔๕	ขอม (ชนเผ่า)	๕๘๐
ข่วงสิงห์	๕๔๘	ขอมแม่น้ำพน (สุตรคุณ-คำสอน)	๕๘๐
ข่วงสิงห์, วัด	๕๕๐	ข่อย	๕๙๐
ข่วงหลวง	๕๕๐	ข้อย	๕๙๑
ขวัน (ขวัญ)	๕๕๑	ขะเจียก (กรรเจียก)	๕๙๑
ขวันงัวขวันควาย (ขวัญวัวขวัญควาย)	๕๕๕	ชะโจมหัว (ชฎา)	๕๙๑
ขวาก (อาวุธ)	๕๕๕	ชะชา (ถักดาข่าย)	๕๙๑
ขวากชุย (ฝือกใช้ตามแขนหรือขาที่หัก)	๕๕๕	ชะชะ (พืช, ปลูกเหล็กใช้ล่ามช้าง)	๕๙๒
ขวางชัยภูมิ, วัด	๕๕๖	ชะนียด (คานงัด)	๕๙๒
ขว้าง, คลอง	๕๕๗	ชะนุ่น (นุ่น)	๕๙๒
ขว้างบอล (การละเล่น)	๕๕๗	ชะเนจื้อ, ด่าบล	๕๙๒
ขวาน	๕๕๗	ชะเบ็ดหน้า (ลักษณะใบหน้า)	๕๙๒
ขอ	๕๕๘	ชะเม่น (๑) (เขม่น)	๕๙๒
ขอเคาะ (เครื่องใช้)	๕๕๙	ชะเม่น (๒)	๕๙๔
ขอเช่า (จอบ-เครื่องใช้ขุดดิน)	๕๕๙	ชะยง, ดอก (ดอกประยงค์)	๕๙๖
ขอบก (จอบ-เครื่องใช้ขุดดิน)	๕๕๙	ชะยม (เด็กวัด)	๕๙๗
ขอสวักกบ (ขอสำหรับตั้งกบจากรู)	๕๖๐	ชะยางโพรง, คลอง	๕๙๘

จะเสมเมือง (เกษมเมือง-การละเล่น)	๕๙๘	ขันหงาย (ลวดลายสถาปัตยกรรม)	๖๒๒
จะหล้า (อันตะ)	๕๙๘	ขันหมาก	๖๒๒
จะอูป (ผอบ-ของใช้)	๕๙๙	ขันใหม่ (คำปรับ)	๖๒๖
ขันมอน, หย้า	๕๙๙	ขันโตกดินเนอร์	๖๒๖
ขันยยะ, เจ้า	๖๐๐	ขันธปริตร (ขันธปริตคคาถา)	๖๒๘
ขัน (พาน)	๖๐๐	ขันธम्म (พานเครื่องบูชาพระธรรม)	๖๒๘
ขันแก้ว ๕ โกรฐาก	๖๐๒	ขันธ ๕	๖๒๘
ขันแก้วทั้ง ๓ (พานบูชาพระรัตนตรัย)	๖๐๓	ขันได (บันได)	๖๒๘
ขันขอสี่	๖๐๔	ขันไดแก้ว/ขันไดคำ/ขันไดเงิน	๖๓๒
ขันเข้า (พานใส่อาหาร)	๖๐๕	ขันมต (พิธีเลี้ยงผีแก้ใจความเจ็บป่วย)	๖๓๓
ขันครู	๖๐๕	ขันว (สะพาน)	๖๓๓
ขันคำคอ (พานคำไถชีวิต)	๖๐๕	ขันว้อม (สะพานสั้น)	๖๓๔
ขันเงิน (พานเงิน)	๖๐๖	ขันแววน	๖๓๕
ขันจา (พานที่หนุ่มสาวใช้เป็นสื่อรัก)	๖๐๖	ขันว้อม (สะพานอ่อนยวบยาบ)	๖๓๖
ขันดอก (พานดอกไม้)	๖๐๖	ขันแคว (สะพานแพไม้ไผ่)	๖๓๗
ขันदान (พานเชิญผู้มีเกียรติ)	๖๐๘	ขันแตะ (สะพานไม้ไผ่ขัดตะ)	๖๓๗
ขันแดง	๖๐๘	ขันมุง (สะพานมีหลังคา)	๖๓๘
ขันตั้ง (พานเครื่องค้ำขันครู)	๖๐๘	ขันไม้ลำ (สะพานไม้ลูกลำ)	๖๓๘
ขันตีนถี่	๖๑๒	ขันไม้ลำชูดิน (ลูกกระนาด)	๖๓๙
ขันโตก (ตะลุ่มใส่อาหาร)	๖๑๓	ขันหนองแง (สะพานไม้ไผ่สองลำ)	๖๔๐
ขันโตกพระเจ้า (ตะลุ่มถวายอาหารพระพุทธ)	๖๑๖	ขันไหย่/ขันใหญ่	๖๔๑
ขันแท่นแก้ว (ชุกชี)	๖๑๖	ขันย้าน (สะพานหนู-เครื่องไม้หลังคา)	๖๔๑
ขันนำทาน (พานนำเครื่องไทยทาน)	๖๑๖	ขันอกแตก/ขันอกตั้ง	๖๔๒
ขันนิมนต์	๖๑๘	ขันหมอซึก (สะพานของ ดร.ซึก)	๖๔๓
ขันบูชาผีเสื้อวัด (พานบูชาอารักษ์ในวัด)	๖๑๘	ขันเหล็ก	๖๔๓
ขันไป่ขันแปลง (พานสมนาคุณ)	๖๑๘	ขัน-ผัด	๖๔๖
ขันผี (พานสำหรับไหว้ผี)	๖๑๙	ขันเขียด (ผัดเขียด)	๖๔๗
ขันผูกมือ	๖๑๙	ขันแค (ผัดผักรวม)	๖๔๗
ขันสมมา	๖๑๙	ขันขึ้นส้ม (ผัดแทนม)	๖๔๗
ขันสรี, ขันบายศรี	๖๑๙	ขันบ่าพักแก้ว (ผัดพักทอง)	๖๔๘
ขันสี่ล คูที่ ขันขอสี่ล (พานรับสี่ล)	๖๑๙	ขันบ่าลิดไม้ (ผัดผักเพกอ่อน)	๖๔๘
ขันสี่ (พานที่ฐานเป็นซี่ๆ)	๖๒๑	ขันบ่าห้อยบ่าเขือ (ผัดมะระมะเขือ)	๖๔๘
ขันสุมา คูที่ ขันสมมา	๖๒๒	ขันปลี (ผัดหัวปลี)	๖๔๘

ข้าวผักขี้หูด	๖๔๘	ข้างไข่เรือ (ชื่อโรค)	๖๘๖
ข้าวผำ (ผัดขำน้ำ)	๖๔๙	ข้างคัน (ชื่อโรค)	๖๘๖
ข้าวยอดบ่าพริกแก้ว (ผัดยอดพริกทอง)	๖๔๙	ข้างคางกับ (ชื่อโรค)	๖๘๖
ข้าวหน่อ (ผัดหน่อไม้)	๖๔๙	ข้างคู้ หรือ ขางชะยื่อ (โรคไทรน)	๖๘๖
ข้าวหนุพุก (ผัดหนุพุก)	๖๔๙	ข้างจ้วน (ชื่อโรค)	๖๘๖
ข้าวเห็ดถอบ (ผัดเห็ดเผาะ)	๖๔๙	ข้างธนูสิง (ชื่อโรค)	๖๘๖
ขา	๖๕๐	ข้างบวม (ชื่อโรค)	๖๘๖
ขาเจี๋ย (เลื่อน)	๖๕๐	ข้างปากสุก (ชื่อโรค)	๖๘๖
ขาหมา (อุปกรณ์ทาบมัดฟอนข้าว)	๖๕๐	ข้างเขน (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำ (๑) (พืชผัก ฯลฯ)	๖๕๑	ข้างร่อนคอ (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำ (๒) (ขนเผ่า)	๖๕๒	ข้างราก (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำมู (ขนเผ่า)	๖๕๒	ข้างลงท้อง (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำเมต/ขำละเมต (ขนเผ่า)	๖๖๗	ข้างลมก้อน (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำฮอก (ขนเผ่า)	๖๗๓	ข้างเลือดลมพุง (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำ/ขำไฟ (ตะแกรงเหนือดอไฟ)	๖๗๔	ข้างเลือดลา (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำ (๑) (ทาส)	๖๗๔	ข้างสะทกสะย้าน (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำ (๒) (สรรพนาม)	๖๗๖	ข้างเสียบ (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำพระ (ผู้ปรนนิบัติพระ)	๖๗๗	ข้างเสียน (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำวัด (ผู้ดูแลวัด)	๖๗๗	ข้างหมู (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขำหลวงสามหัวเมือง	๖๘๐	ข้างเหลือง (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขาก (ขี้กลาก)	๖๘๓	ข้างไหม้ (ชื่อโรค)	๖๘๗
ขาง (๑) (ชื่อโรค)	๖๘๔	ข้างอย่าง (เลื่อยที่ใช้สองคนชักในท่าง)	๖๘๘
ขางแดง (ชื่อพืช)	๖๘๕	ขานแก้วจักรคำขจรศักดิ์ ณ ลำพูน, แม่เจ้า	๖๘๘
ขางปากปลูด (ชื่อพืช)	๖๘๕	ขาม, บ่า (มะขาม)	๖๘๙
ขางพอย (ชื่อพืช)	๖๘๕	ขามข้อง, บ่า (มะขามเทศ)	๖๙๐
ขาง (๒) (ชื่อโรค)	๖๘๕	ขามป้อม, บ่า (มะขามป้อม)	๖๙๑
ขางกาด (ชื่อโรค)	๖๘๖	ขามป้อมดิน, บ่า (หญ้าไต้ใบ)	๖๙๒
ขางกาม (ชื่อโรค)	๖๘๖	ขำม (คางกระพันชาตรี)	๖๙๒
ขางกินดับ (ชื่อโรค)	๖๘๖	ขายคร้ว (ขายของ)	๖๙๓
ขางแกมรากสาด (ชื่อโรค)	๖๘๖	ขายคน (ขายตนเอง)	๖๙๓
ขางแกมसान (ชื่อโรค)	๖๘๖	ขายละอ่อน (ขายเด็ก-พิธีในการคลอด)	๖๙๔
ขางขวก (ชื่อโรค)	๖๘๖	ข่าย (ตาข่าย)	๖๙๔
ขางเข้าไส้ (ชื่อโรค)	๖๘๖	จิง (๑) (จิง-พืช)	๖๙๔

จิง (๒) (กรงดักนก)	๖๙๕	จันรูป (งานช่าง)	๗๔๔
จิฆทาปโทลีกา (ชื่อเทวดา)	๖๙๖	จันเรือนใหม่ (จันบ้านใหม่)	๗๔๕
จิม่าก้านกล้วย (การละเล่นของเด็ก)	๖๙๖	จันเสาน้ำมัน (การละเล่นของชายหนุ่ม)	๗๕๐
จิม่าตีนหั่ง (การละเล่นของเด็ก)	๖๙๗	จื่อ (เครื่องไม้หลังคาบ้าน)	๗๕๑
จิม่าลู่มือง (การละเล่นของเด็ก)	๖๙๗	จื่อกว่าน (เครื่องไม้หลังคาบ้าน)	๗๕๑
จิม่าสองตัว (การละเล่นของเด็ก)	๖๙๗	จุน (ตำแหน่ง)	๗๕๒
จิม่าสองเมือง (การละเล่นของเด็ก)	๖๙๘	จุนเกินกับนางหลาวคำ (นิทาน)	๗๕๓
จิม่า	๖๙๘	จุนตาล, อำเภอ	๗๕๔
จิม่าเจียด, ผัก (ผักนางไร่)	๗๐๙	จุนตาน, อุโมงค์	๗๕๕
จิม่าเนด (การละเล่นของเด็ก)	๗๐๙	จุนที่ตี	๗๕๗
จิม่าเนดกระด้าง (การละเล่นของเด็ก)	๗๐๙	จุนธัมม์ (ธรรมมิกราช)	๗๕๗
จิม่าเนดซอน (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๐	จุนนุ่น, จุนฟอง (บุคคล)	๗๖๐
จิม่าเนดน้ำ (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๐	จุนน้ำ (ต้นน้ำ)	๗๖๐
จิม่าเนดบก (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๑	จุนน้ำนางนอน (สถานที่)	๗๖๐
จิม่าเนดวง (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๑	จุนปุดตะ (ชาดก)	๗๖๑
จิม่าเนดเสา (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๒	จุนมหาคำสร้อย (ครุหม่อของไทใหญ่)	๗๖๑
จิม่าเนดหลุม (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๒	จุนमार	๗๖๑
จิม่าเนดคอง (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๓	จุนยวม, อำเภอ	๗๖๒
จิม่าเบ้า (การละเล่นของเด็ก)	๗๑๓	จุนศึกเม็งราย, เจ้าฟ้า	๗๖๕
จิม่าปลาปัก (ส้มปัก-อาหาร)	๗๑๔	จุนหอคำยางเมืองกุง (นิทาน)	๗๖๗
จิม่าหุด, เจ้า	๗๑๔	จุนรัมปชาดกะ (ชาดก)	๗๖๘
จิม่าหุด, ผัก (พืช)	๗๑๔	จุนย (ชนเผ่า-มุเซอ)	๗๖๘
จิม่าเหล็ก (พืช)	๗๑๕	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในภาคเหนือ	๗๖๘
จิม่าเหล็กดำ (พืช)	๗๑๖	เขนง (ภาชนะใส่ดินปั้น)	๗๖๙
จิม่าเหล็กเฟือก (พืช)	๗๑๖	เขม, ดอก (ดอกเข็ม)	๗๗๐
จิม่าด (จารีตต้องห้าม)	๗๑๖	เขมกุมาร (๑) (ชาดก)	๗๗๑
จิม่า (เงิน-ไทเงิน)	๗๓๑	เขมกุมาร (๒) (ชาดก)	๗๗๒
จิม่า	๗๓๑	เขมวิภูฏี (ชื่อเมืองเชียงตุง)	๗๗๕
จิม่าจันตั้ง (ทำพิธีเคารพครู)	๗๓๑	เขย (ลูกเขย)	๗๗๕
จิม่าเชียงใหม่ (ธรรมเนียมการขับขอ)	๗๓๖	เขกลางคนคร	๗๗๗
จิม่าชด (การเกี่ยวสาว)	๗๓๖	เขกลางคั่นคร, โรงเรียน	๗๗๙
จิม่าท้าวทังสี่ (สังเวท้าวจตุโลกบาล)	๗๓๗	เขา	๗๘๐
จิม่าพระธาตุ (การไหว้พระธาตุ)	๗๔๒	เขาวงกต (เครื่องเล่น)	๗๘๑

เขาชมพู (แหล่งโบราณคดี)	๗๘๒	เจ้าหนมกล้วย (ขนมกล้วย)	๘๒๑
เขาดาทรม (แหล่งโบราณคดี)	๗๘๒	เจ้าหนมเกลือ (ขนมเกลือ)	๘๒๑
เขาค้ำ, วัด	๗๘๓	เจ้าหนมจ็อก (ขนมเทียน)	๘๒๑
เขาคินแก้ว เขาชมพู และเขาปู่แก้ว (แหล่งโบราณคดี)	๗๘๓	เจ้าหนมชั้น (ขนมชั้น)	๘๒๒
เจ้า (๑) (ข้าว ฯลฯ)	๗๘๕	เจ้าหนมชะละอ่อน (ขนมศิลาอ่อน)	๘๒๒
เจ้า (๒) (ข้าว)	๗๙๑	เจ้าหนมแดกงา (ขนม)	๘๒๒
เจ้ากำ คู่ที่ เจ้าปรีวาสกัมม์ และ เจ้าโสสานกัมม์	๘๐๗	เจ้าหนมตายลีม (ขนมลีมกลั่น)	๘๒๒
เจ้าคั่นจีน (ข้าวคลุกหมู/เนื้อ)	๘๐๗	เจ้าหนมเทียน	๘๒๒
เจ้าคู่อายุ (พิธีบูชาข้าวคู่อายุ)	๘๐๗	เจ้าหนมบ่าตาล (ขนมลูกตาล)	๘๒๒
เจ้าควบ (ข้าวเกรียบว่าว)	๘๐๙	เจ้าหนมบ่าแดง (ขนมแดง)	๘๒๓
เจ้าแคบ/เจ้าแครบ (ข้าวเกรียบ)	๘๐๙	เจ้าหนมปาด (ขนม)	๘๒๓
เจ้าจี่ (ข้าวจี่)	๘๐๙	เจ้าหนมมันด้าง (ขนมมันสำปะหลัง)	๘๒๔
เจ้าเซื่อ (พันธุ์ข้าว)	๘๐๙	เจ้าหนมลิ้นหมา	๘๒๔
เจ้าชอมต่อหลวง (ข้าวมรุปายาส)	๘๑๑	เจ้าหนมวง (ขนมวง)	๘๒๔
เจ้าชอย (ข้าวชอย-อาหาร)	๘๑๑	เจ้าหนมเส้น (ขนมจีน)	๘๒๕
เจ้าดัม (ข้าวต้ม-ขนม)	๘๑๑	เจ้าหนมอ้วเช็ก (ขนมเปียะ)	๘๒๖
เจ้าดัมกะทิ (ขนม)	๘๑๒	เจ้าหนุกงา (ข้าวคลุกงา)	๘๒๖
เจ้าแดน (ขนมนางเส็ด)	๘๑๒	เจ้าหนึ่ง (ข้าวหนึ่ง)	๘๒๖
เจ้าแดนชาย (ขนม)	๘๑๒	เจ้าหมา (ข้าวแซ่)	๘๒๗
เจ้าทิพ (ข้าวมรุปายาส)	๘๑๓	เจ้าหลาม (ข้าวหลาม)	๘๒๗
เจ้าป้าง/เจ้าสาลี/เจ้าสาโล (ข้าวสาลี)	๘๑๓	เจ้าเขตยับ (การละเล่นของเด็ก)	๘๒๘
เจ้าป้างทางซ้าง (ข้าวฟ้าง)	๘๑๕	เจ้าเบ็ก (พิธีกรรม)	๘๒๙
เจ้าพระเจ้า (ข้าวถวายพระ)	๘๑๕	เจ้าปรีวาสกัมม์ (พิธีกรรม)	๘๒๙
เจ้าพระเจ้า ๒๘ (ข้าวถวายอดีตพุทธเจ้า)	๘๑๖	เจ้าวัสสา (เจ้าพรรษา)	๘๕๐
เจ้าพระเจ้าหลวง คู่ที่ เข้ามรุปายาส	๘๑๖	เจ้าโสสานกัมม์ (เจ้าโสสานกรรม-พิธีกรรม)	๘๕๑
เข้ามรุปายาส (ข้าวมรุปายาส)	๘๑๖	เจ้าอินทขิล (บุชาหลักเมืองเชียงใหม่)	๘๕๒
เจ้าม้าม (ข้าวที่แม่เคี้ยวป้อนลูกอ่อน)	๘๑๙	เจ้าหมั้น (ขนม-พืช)	๘๕๕
เจ้าลดเคราะห์ (พิธีกรรม)	๘๑๙	เจ้าหมั้นจีน (ขนมอ้อย-พืช)	๘๕๕
เจ้าวิฑู (ข้าวเหนียวแดง)	๘๑๙	เจ้าหมั้นเครือ (ขนมเครือ-พืช)	๘๕๕
เจ้าส้ม (อาหาร)	๘๒๐	เจ้าหมั้นตัน (ขนม-พืชยืนต้น)	๘๕๖
เจ้า ๔๕ ก้อน (พิธีกรรม)	๘๒๐	เจ้าหมั้นหัว (ขนม-พืช)	๘๕๖
เจ้าหนม (ขนม)	๘๒๐	เจ้าอุปคุต (ถวายข้าวพระอุปคุต)	๘๕๗
		เงิน (ชาวเงิน ฯลฯ)	๘๕๘

เจียะ (สลัดไค-พืช)	๘๕๘	โจงปลิว (ลายสถาปัตยกรรม)	๘๘๒
เจียง	๘๕๙	โจงพระเจ้า (มณฑลประดิษฐานพระ)	๘๘๒
เจียง/เจียงนา/เจียงทำงาน (ที่แบ่งน้ำเข้านา)	๘๕๙	โจง, น้ำแม่ (แม่น้ำโจง)	๘๘๕
เจียงตัน (รองเท้า)	๘๖๐	โจน (หน้ากากผี)	๘๘๖
เจียงหม้อน้ำ (ที่รองหม้อน้ำ)	๘๖๑	โจ (แห่งแล้ง)	๘๘๖
เจียด	๘๖๑	โจ	๘๘๖
เจียดแลว	๘๖๑	โจ	๘๘๗
เจียว, หนองน้ำ	๘๖๒	โจเต่า (การละเล่นของเด็ก)	๘๘๘
เจียวสองมอน (ชาดก)	๘๖๒	โจโจ้น (การละเล่นของเด็ก)	๘๘๙
เจี้ยว (ฟัน)	๘๖๕	โจ้ (ชื่อโรค)	๘๘๙
เจือ, บ่า (มะเขือ)	๘๖๖	โจ้ข้างไหม้	๘๘๙
เจือเครือ, บ่า (แดงกะเหรี่ยง)	๘๖๗	โจ้จิ้น	๘๘๙
เจือแจ้, บ่า (มะเขือขื่น)	๘๖๘	โจ้คัดท้อง	๘๘๙
เจือบ่า, บ่า (มะเขือดำโพง)	๘๖๘	โจ้ค้าย	๘๘๙
เจือปู้, บ่า (มะอึก)	๘๖๘	โจ้เคลคร้าว	๘๘๙
เจือมัน (มลิ้น), บ่า (กระเจียวมอญ)	๘๖๙	โจ้แผ่น	๘๙๐
เจือส้ม, บ่า (มะเขือเทศ)	๘๗๐	โจ้มอย	๘๙๐
เจือห้าม้า, บ่า (มะเขือยาว)	๘๗๐	โจ้มัน	๘๙๐
เจือง (เต่าร้าง-พืช)	๘๗๑	โจ้เมื่อยคิง	๘๙๐
เจือน	๘๗๓	โจ้รากสาดแดง	๘๙๐
แจ (ตะเฒ่า, ดวงจันทร์)	๘๗๔	โจ้สะอื้น	๘๙๐
แจ้ (ชาวจิ้น)	๘๗๔	โจ้สันนิบาต	๘๙๐
แจก (ผู้มาเยือน)	๘๗๔	โจ้สันนิบาตร้อน	๘๙๐
แจกแก้ว, แม่เจ้า	๘๗๖	โจ้เหือบ่ออก	๘๙๐
แจ่งเรือเมืองน่าน (การแข่งขันเรือที่เมืองน่าน)	๘๗๖	โจ้ออกสุก หรือ โจ้ออกคุ่ม	๘๙๐
แจ่งหนอน (การละเล่นของเด็ก)	๘๗๘	โจ้ออกหัดออกแดง	๘๙๐
แจม (แจม-พืช)	๘๗๘	โจ้ว	๘๙๐
แจ็บ	๘๗๘	โจ้วผี (พิธีกรรม)	๘๙๑
แจ็บหนังควาย (รองเท้าหนังควาย)	๘๗๘	จ	๘๙๒
โจกโหลก (กระพรวน)	๘๗๙	คชสีห์ (สัตว์ในนิยาย)	๘๙๓
โจง (ซุ่ม)	๘๗๙	คณะภาค	๘๙๓
โจงชาดา (ซุ่มในพิธีสืบชาดา)	๘๗๙	คณะสงฆ์วัดไปวนาสี/วนวาสี	๘๙๔
โจงปะตู/ปะตูโจง (ซุ่มปะตู)	๘๘๐	คณะสงฆ์นิคมมหาวิหาร	๘๙๔

คณะสงฆ์บางควง	๘๙๔	คร่าวสี่บท (วรรณกรรม)	๙๒๘
คณะสงฆ์หนเหนือ	๘๙๕	คริสต์ศาสนาโปรเตสแตนต์ในล้านนา	๙๓๙
คณะสังฆมนตรี	๘๙๕	คริสต์ดั่ง (มิชชันนารีนิกายคาทอลิก)	๙๖๒
คน คูที่ คน	๘๙๕	คูที่ มิสซังคาทอลิกในล้านนา	
ครก	๘๙๖	ครีน (ครีน-ดักสัตว์ปีก)	๙๖๒
ครกมอง คูที่ มอง	๘๙๖	ครุ (ภาษาชะ)	๙๖๒
ครกมือ	๘๙๗	ครุฑ (สัตว์ในนิยาย)	๙๖๕
ครกหิน	๘๙๗	ครุฑมัม (วรรณกรรม)	๙๖๗
ครหิตชาตกะ (ชาตก)	๘๙๗	ครุฑ (เครื่องมือดักสัตว์เล็ก)	๙๖๗
ครอก (คอก-ครอก)	๘๙๘	ครุฑตาย (เครื่องมือดักสัตว์เล็ก)	๙๖๘
กระดาน (กระดาน)	๘๙๘	ครุฑหนู (เครื่องมือดักหนู)	๙๖๙
กระบานปะตู (บานประตู)	๘๙๘	ครุ	๙๖๙
ครึ่ง	๘๙๘	ครุบา (อาจารย์ผู้สอนกุลบุตร)	๙๗๒
คร้ว (ข้าวของ, การจัดเตรียม)	๙๐๐	ครุสอนปริยัติธรรม	๙๗๒
คร้วเงิน (เครื่องเงิน)	๙๐๑	ครุหมอ (นักปราชญ์ของไทยใหญ่)	๙๗๒
คร้วทาน (เครื่องไทยทาน)	๙๐๕	คลอง (๑)	๙๗๓
คร้วใน (อวัยวะภายใน)	๙๐๗	คลองอัมม์ (ครรลองธรรม)	๙๗๓
คร้วมือ (เครื่องมือ)	๙๐๘	คลองป่าเวณี (ครรลองประเพณี)	๙๗๔
คร้วรักคร้วหาง (เครื่องเงิน)	๙๐๙	คลองเมือง (จารีตของเมือง)	๙๗๔
คร้วเรือน (ครอบคร้ว, ข้าวของ)	๙๑๓	คลองเรือนแม่เรือน (ข้อที่สตรีพึงปฏิบัติ)	๙๗๕
คราม (พืช)	๙๑๓	คลองสิบตี (ครรลอง ๑๔ ประการ)	๙๗๖
คราม, ขุน	๙๑๔	คลอง (๒) (เส้นทางสัญจร)	๙๘๐
คราว (ระยะ, เครื่องใช้ในการขนส่ง)	๙๑๕	คลี่ (การละเล่น ๑)	๙๘๐
คร่าว (คำประพันธ์)	๙๑๖	คลี่	๙๘๑
คร่าวก้อม (คำประพันธ์ขนาดสั้น)	๙๑๗	คลุ้ม วัชโรบล, ศาสตราจารย์ ดร.	๙๘๑
คร่าวใช้ (เพลงยาว)	๙๑๗	ควง (เครื่องปั้นฟ้าย)	๙๘๑
คร่าวขอ (คำขับ)	๙๒๐	ควง, แม่น้ำ/น้ำแม่ (น้ำแม่ควง)	๙๘๒
คร่าวว้อง (คำขับที่วนไปมา)	๙๒๑	ควย คูที่ ควย	๙๘๓
คร่าวใส่สาว คูที่ คร่าวใช้ และ คำอุ้ว้าว้าว้าว	๙๒๑	คว้าน (ทะเลสาบ)	๙๘๓
คร่าวเจ้าราช (วรรณกรรม)	๙๒๒	ควาย คูที่ ควาย	๙๘๓
คร่าวเชียงแสนแตก (วรรณกรรม)	๙๒๓	คอ คูที่ คอ	๙๘๓
คร่าวขอสำนวนในเมืองเชียงใหม่ (วรรณกรรม)	๙๒๔	ค้อ (พืช-ขนเผ่า)	๙๘๓
คร่าวคอยสุเทพ (วรรณกรรม)	๙๒๗	ค้อ/ค้อแคง (พืช)	๙๘๓

ค้อ, ป่า (ทับทิม-พืช)	๙๘๓	ค้ำทางเรือ	๑๐๒๓
คอก คูที่ ครอบและคอก	๙๘๔	ค้ำสะเภา (ค้ำทางสำเภา)	๑๐๒๔
คอกข้างเผือก (สถานที่)	๙๘๔	ค้ำง (ที่สำหรับรองรับสิ่งอื่น)	๑๐๒๕
ค้อง (หม้อ-เครื่องดนตรี)	๙๘๔	ค้ำงเข้าแรก (ที่สำหรับพิธีแรกนา)	๑๐๒๘
คอน	๙๘๙	ค้ำงธัมม์ (ที่วางคัมภีร์)	๑๐๒๘
ค้อน คูที่ ค้อน	๙๙๐	ค้ำงไม้ (ที่วางไม้)	๑๐๒๙
ค็อบ (สิ่งที่ใช้รองรับ)	๙๙๐	ค้ำงแว่น (โต๊ะเครื่องแป้ง)	๑๐๒๙
ค็อบแค็บ (รองเท้าไม้)	๙๙๐	คาถา	๑๐๓๐
ค่อม (ม้านั่งเตี้ย)	๙๙๐	คาถาไชยเบงชอร (คาถาไชยบุญชู)	๑๐๔๔
ค่อมใช้ (คนรับใช้)	๙๙๑	คาบ (แปลาน-ชื่อเครื่องมือหลังคา)	๑๐๔๘
ค่อมเปลี่ยขาดิด (นิทาน)	๙๙๑	คามณีจันทชาตกะ (ชาตก)	๑๐๔๘
คอร์ต, นายแพทย์เอ็ดวิน ซี	๙๙๓	คามวาสี	๑๐๔๙
คอกลินส์, ศาสตราจารย์เดวิด จี	๙๙๔	ค้ายกาวิละ	๑๐๔๙
คะตึก (อาคาร)	๙๙๕	ค้ายขุนจอมธรรม	๑๐๕๒
คะตึกเชียงมั่น, วัด	๙๙๕	ค้ายขุนเจืองธรรมิกราช	๑๐๕๒
คัง	๙๙๗	ค้ายดารารัศมี	๑๐๕๓
คัง, ป่า (พืช)	๙๙๗	ค้ายประคอง	๑๐๕๔
คัทรณะจิกุงดีด/คัทรณกุมาร (ชาตก)	๙๙๘	ค้ายพม่า	๑๐๕๗
คันเถิง, ผัก (ผักคันทรง-พืช)	๑๐๑๔	ค้ายพระเจ้าตาก กองกำกับการตำรวจ	๑๐๕๘
คันธมาฏกะ (ชาตก)	๑๐๑๔	ตระเวนชายแดนที่ ๓๔	
คันธรักจิโตเทวบุตร (ชื่อเทพารักษ์)	๑๐๑๖	ค้ายพระยาไชยบูรณ์	๑๐๕๙
คันธัพพะ (คนธรรพ์)	๑๐๑๗	ค้ายพิชัยดาบหัก	๑๐๕๙
คับ/คับทอง (มะพลับ-พืช)	๑๐๑๗	ค้ายพิชิตปรีชากร	๑๐๖๐
คัมภีระ, ครุบา	๑๐๑๘	ค้ายเม็งรายมหาราช	๑๐๖๑
คัมภีร์ธรรม, พระครู	๑๐๑๙	ค้ายวชิรปราการ	๑๐๖๒
คั่ว คูที่ ขั่ว	๑๐๑๙	ค้ายสุรศักดิ์มนตรี	๑๐๖๒
คา คูที่ คา	๑๐๒๐	ค้ายสุริยพงษ์	๑๐๖๔
ค่า (พืช-ราคา)	๑๐๒๐	ค้ายโสธมบัณฑิตย์	๑๐๖๕
ค่าตอ (ค่าตอบแทนในการทำป่าไม้)	๑๐๒๑	ค้ำว คูที่ คร้าว	๑๐๖๕
ค้ำ	๑๐๒๒	ค้ำ (ทอง, ดอกไม้) คูที่ ค้ำ	๑๐๖๕
ค้ำจ้วต่าง (ค้ำขายโดยใช้วับรทุกของ)	๑๐๒๒		